

staar endnu i altsfor mange Statskoler paa det gamle Standpunkt. Om end det Kvantum, som læres udenad, er mindre, ere alle de Læresætninger, som knytte sig til den lille Balslevs Katekismus, saa talrige, at de blive en sand Plage for de stakkels Børn. Den ærede Minister mente, at Skoleinspektørerne vilde blive „veiledende“ og „støttende“ for Forældrene. Den Fro. har jeg ikke. Jeg har tværtimod den Opfattelse, at, hvis man fik den Institution, vilde den blive generende baade for Forældre og Skolelærere, ikke mindst for de Sidste, og derfor ønsker jeg den ikke indført. Den ærede Minister saavel som det ærede Medlem for Kolding, og særlig det ærede Medlem for Kolding, vilde gjøre sig lystig over, at jeg i min Beregning havde nævnt 4,300 Kr. til hver Skoleinspektør; men det er faktisk, at, naar der er Tale om, hvilke Udgifter Skoleinspektørinstitutionen medfører, enten det gaar ud af Statskassen eller Kommunekassen, saa bliver der dog 4,300 Kr. til hver Skoleinspektør, hvad enten man kalder det Løn eller Sportler, foruden 6 Kr. daglig til Diæter. Den ærede Minister kritiserede min Beregning af, hvad Omkostningerne vilde blive, hvis dette Lovforslag blev gennemført til Lov. Jeg sad i spændt Forventning, men maa indrømme, at det gamle Ord: „Naar man sæder sig med Forventninger, staar man Fare for at dø af Sult“ er rigtigt. Jeg ventede, at den meget ærede Minister, naar han var færdig med at kritisere mine Tal, fordi de ikke vare rigtige, da vilde have set sig foranlediget til at oplyse Thinget og dermed Befolkningen om, hvilken finantsiel Byrde dette Lovforslags Gjennemførelse krævede. Den meget ærede Minister har med en mærkelig Forsigtighed holdt sig borte derfra; han vilde ikke være bekendt, at Provsterne havde indgivet rigtige Beregninger. Jeg tror imidlertid, at Provsterne have et temmeligt godt Lokal Kjenndskab, og det er mig bekendt, at de allerfleste Provster have omhyggelig indberettet til den ærede Minister, hvorledes Skolevesenets Tilstand er i hver enkelt dem underlagt Kommune, og beregnet, hvilke Udgifter Forøgelsen af Lærerkrafterne og Forøgelsen af Bygningerne efter Lovforslaget vilde medføre. Provsterne, gjentager jeg, ere alligevel dem, der have det største lokale Kjenndskab, og jeg tør ikke forbigaa de Indberetninger, jeg har havt den Fornøielse at gennemlæse, og jeg føler mig overbevist om, uagtet den ærede Ministers Modsigelse — Paastaaende lader jeg mig ikke affærdige med, medmindre den ærede Minister kommer med Beviser — at dette Lovforslags Gjennemførelse vil koste de af mig i mit tidligere Foredrag nævnte Millioner een Gang for alle og ligeledes de af mig nævnte Millioner til aarlig Vedligeholdelse. Jeg haaber, at den ærede Minister vil fremkomme med en Medejjærelse for, hvilken finantsiel Byrde det her forelagte Lovforslag medfører. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) holdt i Modsetning til mig paa Statens Net,

og han søiede en ny moderne Sætning til: „Jeg holder paa Børnenes Net“. Men jeg skal sige det ærede Medlem, at jeg holder ikke af de Retligheder, man giver Børnene paa Forældrenes Bekostning. Det, jeg har hævdet her, er Forældrenes Ret, deres berettigede Indflydelse baade direkte og indirekte gennem Kommunen paa dette vigtige Forholds Ordning. Jeg stammer mig ikke ved, at jeg staar i denne Sal som den, der har Lillid til Familielivet i Danmark, til Forældrene, og jeg tror ikke, at Familielivet er saa ødelagt, at Familieskredene, naar de fik Ansvar lagt paa sig mere, end de nu have, vilde forsumme en saa vigtig Opgave som den at sørge for deres Børns Undervisning. Det gjør mig ondt, at jeg ikke i dette Forhold har det ærede Medlem for Kolding med mig, siden han jo ellers stærkt har pointeret Tilliden til det danske Folk og navnlig til Familielivet; i dette Forhold kan jeg ikke glæde mig over at have det ærede Medlem paa min Side. Det kan være, at det er disse Standpunkter, som det ærede Medlem under en tidligere Sags Behandling sigtede til, da han udraabte i Thinget: „De gamle Standpunkter ere raadne“. Jeg vilde meget beklage, hvis denne Sætning blev et Udtryk for den Stilling, hvori han befinder sig (Berg: Det er en Talemaade). Jeg har hørt saamange Talemaader af det ærede Medlem, at det ikke skulde undre mig, om der var en, som jeg havde lært. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds paastod, at som Forholdene nu ere, og som Lovforslaget tilsigter det, have vi ingen Skoletvang. Forældrene kunne lade deres Børn undervise, hvor de ville; men det er ikke rigtigt. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Bust), som før udtalte, hvad jeg vil pointere, at saalænge Pengespørgsmaalet ikke er løst, saalænge Lønningsforholdene ere, som de ere, har den fattige Mand faktisk ikke Skoletvungen løst; som Forholdene ere, maa endog saa de Forældre, der selv sørge for deres Børns Undervisning, paa en Maade betale dobbelt, idet de baade maa betale til den Skole, de ikke bruge, og til den, i hvilken de sætte deres Børn. Det forekommer mig ikke rigtigt at stille Forholdet saaledes, at naar Forældrene paataage sig det, som efter min Formening maa være deres første og vigtigste Pligt at sørge for: deres Børns Undervisning, de da paa en Maade skulle betale en Bøde derfor. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds sluttede sin Henvendelse til mig med at sige, at jeg skulde ikke anse over, at der ikke ifjor fra Udvalget var fremkommet en Indstilling til Thinget. Jeg har ikke „anket“ derover. Der maa det ærede Medlem have misforstaaet mig. Jeg har kun fremhævet som Kjenndgjerning, at der ikke blev et Flertal enigt, og det er jo Et at fremhæve en Kjenndgjerning og et Andet at føre en Anke. — Jeg skal ogsaa, som